

15 ינואר 2018

לכבוד
ח"כ ניסן סלומינסקי
יו"ר ועדת החוקה חוק ומשפט, כנסת ישראל

בקשה לתיקון סעיף 15א להצעת חוק המידע הפלילי ותקנות השבים (להלן: "החוק")

1. סעיף 9 לחוק קובע: "מסירת מידע לרשויות זרות - נזקק אדם בענינו הוא למידע מן המרשם לצורך הגשתו לרשות ממלכתית זרה, תמסור המשטרה את המידע, על פי בקשת האדם, לאותה רשות".
2. סעיף 15א להצעת החוק קובע הסדר דומה: "נזקק אדם למידע מן המרשם הפלילי על עצמו לשם קבלת זכות במדינה זרה, יימסר המידע לנותן הזכות באמצעות משרד החוץ או נציגות המדינה הזרה בישראל....."

התוצאה הבלתי סבירה שיוצר הסעיף הנוכחי בשטח

3. ההכבדה הנגרמת לשגרירויות ישראל ולרשות הזרה עקב המצב החוקי הקיים

- א. תעודת יושר המגיעה לשגרירות הזרה בישראל, אינה ניתנת להגשה למדינה הזרה כפי שהיא. התעודה מחייבת אפוסטיל – חותמת של משרד החוץ על התעודה המבטיחה שהוצאה על ידי הגורם המוסמך להוציאה.
- ב. לאור זאת, הנציגות הזרה מעבירה את התעודה ל**אדם עצמו**, כדי שיטפל בהוצאת אפוסטיל.
- ג. באופן זה, הנציגות הזרה מהווה מתווך מיותר, להעברת תעודת היושר הישראלית לאזרח ישראל.
- ד. אם השיטה הזו עוד עובדת איכשהו כשמדובר במספרים קטנים, הרי כשמדובר בהזמנה של אלפי תעודות יושר לאותה נציגות דיפלומטית קטנה, החוק הישראלי מביא לתוצאה בלתי סבירה.
- ה. מדובר בסיטואציה יומיומית עמה מתמודדים אלפי ישראלים בשנה האחרונה. ממשלת פורטוגל מאפשרת בשנתיים האחרונות לצאצאי מגורשי ספרד ופורטוגל לקבל אזרחות פורטוגלית. אלפי ישראלים נמצאים בהליכי הגשת בקשת אזרחות. אחד המסמכים הנדרשים לצורך ההליך הינו תעודת יושר ישראלית. לאור זאת, אלפי תעודות יושר הוזמנו לשגרירות פורטוגל השנה. אני בטוח שנציגי המשטרה יוכלו לבדוק ולאשר את דבריי. הדבר הביא לפגיעה ממשית בפעילות השגרירות ובישראלים הזקוקים לתעודות היושר. השגרירות המתקשה להתמודד עם השיטה הישראלית הגיבה בביטול שעות קבלת הקהל, בביטול המענה הטלפוני והתחילה לגבות כסף על כל תעודת יושר שהיא מוסרת לאדם. אנשים מחכים חודשים ארוכים לחלץ את התעודה שלהם מהשגרירות. זהו מצב לא תקין, שנגרם מסעיף לא סביר. אני מבקש מהוועדה להזמין את נציגי שגרירות פורטוגל בישראל שיספרו כיצד משפיע עליהם המצב החוקי הנוכחי.

4. ההכבדה הנגרמת לשגרירויות ישראל ולרשות הזרה עקב המצב החוקי הקיים

- א. האפשרות השנייה שמציע סעיף 15א להצעת החוק, הקיימת גם כיום, הוא שתעודת היושר תועבר דרך משרד החוץ, באמצעות השגרירות המקומית, לרשות הזרה נותנת הזכות.
- ב. גם כאן, כשמדובר במקרה בודד, המערכת מסתדרת עם ההליך.
- ג. כשמדובר במאות ואלפי תעודות יושר של מבקשי זכות ישראלים, המוגשות לאותה רשות זרה, ההליך לא עובד.

- ט. בימים אלו, הצטברו בשגרירות ישראל בליסבון מאות תעודות יושר של אזרחי ישראל המעוניינים להגיש בקשת אזרחות במשרד המשפטים הפורטוגלי.
- י. שגרירות ישראל, הפועלת לפי החוק הקיים, מוכנה להעביר את מאות התעודות רק למשרד המשפטים בפורטוגל.
- יא. המחוקק הישראלי, דורש ממשרד המשפטים בפורטוגל למיין מאות תעודות יושר ולשייך כל תעודה לבקשה המתאימה.
- יב. משרד המשפטים בפורטוגל, מסרב לבצע מלאכה מיותרת זו.
- יג. מה התוצאה? מאות תעודות יושר של ישראלים תקועות בשגרירות ישראל בליסבון בלי שניתן לחלץ אותן ולהגישן, לשם מימוש הזכות בחו"ל.
- יד. אני מבקש מהוועדה להזמין בפניה את נציגי משרד החוץ, כדי לאמת את דבריי לגבי מצב העניינים בשגרירות בליסבון.

5. המצב במדינות אחרות

- א. בארה"ב – ה-FBI מוסר את תעודת היושר למבקש עצמו <http://tinyurl.com/jan6458>
- ב. בבריטניה התעודה נמסרת למבקש עצמו - <http://tinyurl.com/houlpmx>
- זה המצב גם במדינות נוספות. לא מצאתי מדינה בה נהוגה השיטה הישראלית. ראו על אופן מסירת תעודות יושר במדינות שונות כאן <http://tinyurl.com/ycxdzor9>

6. מה הטעם למצב המשפטי המיוחד בישראל?

לא מצאתי בדברי ההסבר של החוק מ-81, או בהצעת החוק הנוכחית, הצדקה לאי מסירת התעודה לאדם עצמו. טעם אפשרי הינו חוסר אמון במבקש שלא יחבל בתעודה או ישנה את תוכנה. אני סבור שטעם זה אינו מצדיק את ההתנהלות הבעייתית שהחוק קבע ושאת תוצאותיה פרטית. יתרה מכך, התעודה נמסרת בפועל למבקש על ידי השגרירות הזרה כדי שיוציא לה אפוסטיל. מנגנון האפוסטיל הוא זה שמטרתו להבטיח את נאמנות התעודה שתוגש לרשויות הזרות. אין צורך במנגנון אחר.

7. המנגנון הקיים בסעיף 9 לחוק, וזה המוצע בסעיף 15א לחוק אינם סבירים. יש לוועדה הזדמנות לתקן את המצב ולעשות מה שעושות מדינות מסודרות אחרות. לתת את תעודת היושר לאדם עצמו. במידה והוא חפץ להגיש אותה לרשות זרה, יקבל חותמת אפוסטיל עליה ממשרד החוץ, כפי שעושים לגבי כל מסמך רשמי ישראלי. המצב הקיים כיום פוגע בפעילות התקינה של נציגויות דיפלומטיות וגורם נזק לאזרחי ישראל המבקשים זכות במדינה זרה.

8. אבקש לתקן את הסעיף כך שיאמר: "נזקק אדם למידע מן המרשם הפלילי על עצמו לשם קבלת זכות במדינה זרה, יימסר המידע לאדם."

בברכה,
עו"ד יורם זרה

העתק:

עו"ד אפרת חקאק, מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
עו"ד סוזי עוזסיני ארניה, לשכת עורכי הדין